

Úřad pro ochranu osobních údajů

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7

DO DATOVÉ SCHRÁNKY

V Praze dne 2. února 2021

Podatel:

Iuridicum Remedium, z. s., IČO: 265 34 487, se sídlem Přístavní 1236/35 Praha 7 -
Holešovice, 170 00, doručovací adresa: Jeseniova 837/10 Praha 3 - Žižkov, 130 00

Podnět ve věci protiprávního zpracování osobních údajů osob s nařízenou karanténou

1x Příloha: článek publikovaný na Deníku N

I. Úvod

1. Podnět reaguje na informace z médií, podle nichž Ministerstvo zdravotnictví nařídilo Krajské hygienické stanici a České správě sociálního zabezpečení posílat informace o osobách v karanténě Policii ČR – a to bez souhlasu subjektů údajů a bez opory v zákoně. Tuto publikovanou zprávu žádný ze jmenovaných orgánů nevyvrátil ani relevantním způsobem nevysvětlil.
2. Podatel si samozřejmě uvědomuje, že současná pandemická situace může vyžadovat dodatečné zpracovávání osobních údajů. Nelze však připustit, aby se tak dělo bez zákonné opory a v rozporu s pravidly na ochranu osobních údajů – což platí tím spíše, že v tomto případě se jedná o zvláště citlivé údaje a subjekty údajů toto zpracování nemohou jakkoliv ovlivnit. Podatel tedy tímto podnětem žádá ÚOOÚ o prošetření uvedených skutečností a případně o zjednání nápravy.
3. Níže v části II. podatel popisuje, k jakému předávání osobních údajů má docházet, v části III. pak vysvětluje, proč se domnívá, že popsání předávání je protiprávní, a závěrem v části IV. podatel uvádí, čeho se tímto podnětem domáhá.

II. Předávání údajů policii ČR

4. Z publikovaných informací – zdroj informací podatel přikládá jakožto Přílohu č. 1 k tomuto podnětu – plyne, že na jaře loňského roku mělo Ministerstvo zdravotnictví vydat pokyn, kterým nařídilo krajským hygienickým stanicím předávat informace o osobách s nařízenou karanténou Policii ČR.
5. Podobně má osobní údaje o osobách s nařízenou karanténou předávat Policii ČR i Česká správa sociálního zabezpečení.
6. Podle publikovaných informací krajské hygienické stanice Policii ČR předávaly či stále předávají následující osobní údaje:
 - a. jméno a příjmení;
 - b. datum narození;
 - c. bydliště;
 - d. okres; a
 - e. informaci o přesné adrese místa pobytu v době karantény.
7. Česká správa sociálního zabezpečení má Policii ČR předávat jednak výše uvedené údaje a jednak navíc rodná čísla subjektů údajů.
8. Samozřejmě nejzávažnější je však skutečnost, že takto jsou Policii ČR předávány informace o zdravotním stavu osob: o tom, že mají nařízenou karanténu. Tyto údaje patří dle našeho názoru do zvláštní kategorie osobních údajů ve smyslu článku 9 GDPR.

III. Popsané zpracování je protiprávní

9. Podatel se domnívá, že výše popsané předávání osobních údajů je nezákonné. Především k němu totiž dochází bez dostatečného právního důvodu, jak je vysvětleno v části 1. níže. Rovněž jím však uvedené orgány jakožto správci osobních údajů porušují své další povinnosti, jak je vysvětleno v části 2. níže. V části 3. pak podatel shrnuje jednotlivá porušení ze strany orgánů veřejné správy.

Předávání osobních údajů nemá žádný právní důvod dle GDPR

10. Předávání osobních údajů představuje zpracování osobních údajů. Ke zpracování osobních údajů může docházet pouze na základě stanoveného právního titulu dle GDPR. V případě osobních údajů zvláštní kategorie (jako jsou údaje o zdravotním stavu) je pak jejich zpracování omezeno ještě výrazněji.
11. Z existujících právních důvodů pro zpracování osobních údajů zvláštní kategorie zde přichází v úvahu pouze důvod dle článku 9 odst. 2. písm. g) GDPR.¹ Na tento právní důvod – soudě na základě veřejných prohlášení – se spoléhalo i Ministerstvo zdravotnictví při vydávání pokynu.
12. Podmínky pro tento právní důvod zde však naplněny nejsou: především totiž chybí zákonné ustanovení, na jehož základě by popsané zpracování bylo možné provádět. Takovým ustanovením není § 69 odst. 2 zákona o ochraně veřejného zdraví², na nějž orgány veřejné správy odkazují. Zmíněné ustanovení opravňuje orgány ochrany veřejného zdraví vyžádat si při realizaci opatření na ochranu veřejného zdraví součinnost Policie ČR. Toto však nelze vykládat tak, že by toto ustanovení opravňovalo orgány ochrany veřejného zdraví k masovému předávání osobních údajů Policii ČR, a to z následujících dvou důvodů.
13. Předně totiž toto ustanovení k žádnému dodatečnému zpracování osobních údajů orgány ochrany veřejného zdraví neopravňuje. Zákonný titul pro zpracování osobních údajů zvláštní kategorie je třeba vykládat restriktivně: vyžaduje se výslovné oprávnění určité zpracování provádět. Ustanovení § 69 odst. 2 zákona o ochraně veřejného zdraví však žádné takové oprávnění neobsahuje a pouze umožňuje orgánům ochrany veřejného zdraví požádat si o součinnost Policie ČR. Zpracování osobních údajů tak toto ustanovení vůbec neopravňuje.
14. Za druhé pak platí, že zmíněné ustanovení je použitelné pouze v konkrétních případech při realizaci opatření na ochranu veřejného zdraví. Nelze však vykládat tak, že by obecně mohly orgány ochrany veřejného zdraví své povinnosti na Policii ČR delegovat a za tímto účelem jim masově poskytovat shromážděná data.
15. Nakonec, i pokud by zde jakýkoliv zákonný základ byl (což není), tak by předmětné zpracování bylo protiprávní, jelikož by nebyly naplněny ostatní podmínky pro použití zmíněného právního důvodu. Zpracování prováděné dle článku 9 odst. 2. písm. g) GDPR totiž musí být přiměřené sledovanému cíli. V tomto případě se však

¹ „Zpracování je nezbytné z důvodu významného veřejného zájmu na základě práva Unie nebo členského státu, které je přiměřené sledovanému cíli, dodržuje podstatu práva na ochranu údajů a poskytuje vhodné a konkrétní záruky pro ochranu základních práv a zájmů subjektu údajů.“

² Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

zúčastněné orgány ani neshodnou, proč jsou vlastně údaje předávány. Podle Ministerstva zdravotnictví je důvodem skutečnost, že Policie ČR má kontrolovat dodržování karantény. To však vůbec není v pravomoci Policie ČR, která si toto zřejmě uvědomuje, a tak tvrdí, že data jsou zpracovávána kvůli ochraně policistů při případném provádění zákroků vůči konkrétním osobám. I při odhlédnutí od skutečnosti, že toto zdůvodnění je absurdní – Policie ČR může používat ochranné pomůcky jako jakékoliv jiné profese přicházející do kontaktu s neznámými osobami – tak je zjevné, že těžko může být zpracování přiměřené sledovanému cíli, když k sledovanému cíli (kontrola dodržování opatření) nedochází a docházet ani nemůže. Policie ČR totiž nemá pravomoc kontrolovat dodržování karanténních opatření a toto ani dle svých slov nečiní.

16. Je tedy zřejmé, že k popsanému zpracování dochází bez právního důvodu dle GDPR a jedná se tak o zpracování protiprávní.

Popsané zpracování porušuje i další právní povinnost veřejných orgánů

17. Popsané zpracování však porušuje i další povinnost veřejných orgánů. Jedná se jak o povinnosti dle GDPR, tak o povinnosti stanoveném zvláštními zákony upravujícími jejich činnost.
18. Krajské hygienické stanice a Česká správa sociálního zabezpečení (jakožto správci osobních údajů) porušují své povinnosti (i) zajistit zabezpečení zpracování dle článku 32 GDPR a (ii) hlásit případy porušení zabezpečení osobních údajů dozorovému úřadu a subjektům údajů dle článků 33 a 34 GDPR. Tito správci osobních údajů porušují svou povinnost zabezpečit osobní údaje už právě tím, že je bez oprávnění předávají dalším orgánům. Takovéto porušení by pak měli hlásit – a to jak ÚOOÚ, tak subjektům údajů. Toto se však neděje – jak nakonec potvrzuje i ÚOOÚ v příloženém článku – a své právní povinnosti tedy tyto orgány porušují.
19. Česká správa sociálního zabezpečení uvedeným postupem porušuje i § 14 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení³. Podle tohoto ustanovení totiž musí zaměstnanci České správy sociálního zabezpečení zachovávat mlčenlivost ohledně skutečností, se kterými se seznámili při plnění svých úkolů. Tuto mlčenlivost však nezachovávají, když informace o osobách s nařízenou karanténou bez právního základu sdělují dalším osobám.
20. Krajské hygienické stanice pak porušují ustanovení § 89 zákona o ochraně veřejného zdraví, v němž je stanovena obdobná povinnost mlčenlivosti.

Konkrétní porušení

21. Podatel se tedy domnívá, že dochází k následujícím porušením ze strany výše zmíněných orgánů:

a. Krajské hygienické stanice:

- i. Protiprávně zpracovávají osobní údaje, když je bez právního důvodu předávají Policii ČR.

³ Zákon č. 582/1991 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

- ii. Porušují svou povinnost zabezpečit osobní údaje, když tyto bez právního důvodu zpřístupňují Policii ČR.
 - iii. Porušují svou povinnost hlásit případy porušení zabezpečení, jelikož o výše uvedeném porušení nikoho neinformují.
 - iv. Porušují svou povinnost zachovávat mlčenlivost ohledně skutečností, které se dozvěděly při plnění svých úkolů.
- b. Česká správa sociálního zabezpečení:
- i. Protiprávně zpracovává osobní údaje, když je bez právního důvodu předává Policii ČR.
 - ii. Porušuje svou povinnost zabezpečit osobní údaje, když tyto bez právního důvodu zpřístupňuje Policii ČR.
 - iii. Porušuje svou povinnost hlásit případy porušení zabezpečení, jelikož o výše uvedeném porušení nikoho neinformuje.
 - iv. Porušuje svou povinnost zachovávat mlčenlivost ohledně skutečností, které se dozvěděla při plnění svých úkolů.
- c. Policie ČR:
- i. Nezákonně zpracovává osobní údaje, když bez právního důvodu vede evidenci osob v karanténě.

IV. Závěr

22. Vzhledem k výše popsaným podezřením se podatel domnívá, že by ÚOOÚ měl: (i) prověřit, zda jsou výše uvedené skutečnosti pravdivé, a (ii) pokud pravdivé jsou, tak by měl zjednat nápravu a jednotlivá porušení sankcionovat.
23. Podatel žádá, aby byl o vyřízení tohoto podnětu informován.

Mgr. Jan Vobořil, Ph.D.
Výkonný ředitel luRe